

# KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä  
21.3.2014  
Taltionumero  
878  
Diaarinumero  
3782/3/12

1 (5)

**Asia** Vaikeavammaiselle henkilölle järjestettävää kuljetuspalvelua koskeva valitus

**Valittaja** A

**Päätös, jota valitus koskee**

Helsingin hallinto-oikeus 30.11.2012 nro 12/1179/6

**Asian aikaisempi käsittely**

*Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnan alainen viranhaltija on 9.1.2012 hylännyt A:n hakemuksen saada vakiotaksin käyttöoikeus hänelle myönnettyyn vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun. Päätöksen perustelujen mukaan A ei ole invataksin käyttäjä, työssäkäyvä eikä päätoiminen opiskelija. A:lla ei ole sellaista sairautta tai vammaa liittyvää erityistä perustetta, jonka perusteella vakiotaksioikeus myönnetään. Päätöksen mukaan A:lle on myönnetty palvelulisä, joka oikeuttaa pyytämään kaikilta takseilta tavanomaista enemmän palvelua hänen liikkuessaan itsenäisesti.*

*Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto on päätöksellään 14.5.2012 (§ 7) pysyttänyt viranhaltijan päätöksen. Päätöksen perustelujen mukaan A:n sokeuden ei voida katsoa olevan yksinomaan sellainen peruste, että A olisi estynyt tilaamaan taksin keskitetystä taksin tilausnumerosta. A:n kohdalla ei ole katsottu olevan perusteita myöntää oikeutta poiketa keskitetystä taksin tilausnumerosta.*

**Hallinto-oikeuden ratkaisu**

*Hallinto-oikeus on hylännyt A:n valituksen.*

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammaispalvelulaki) 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Kunnalla on oikeus päättää menettelystä kuljetuspalvelujen järjestämisestä. Järjestämiskäytäntö ei kuitenkaan saa vaikuttaa siten, ettei vaikeavammainen henkilö pysty käyttämään hänelle myönnettyjä kuljetuspalveluja.

Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan 3.10.2011 antaman vammaispalveluohjeen mukaan kuljetuspalvelumatka tilataan keskitetysti Lähitaksin kuljetuspalvelumatkojen tilausnumerosta. Asiakas ei voi itse valita kuljetukset suorittavaa kuljettajaa. Oikeus poikkeamiseen keskitetystä matkojen tilaamisesta on työssä käyvillä asiakkailla ja päätoimisilla opiskelijoilla. Muusta perustellusta syystä voidaan myöntää lupa poiketa keskitetystä matkojen tilaamisesta. Päätöksen poikkeusluvasta tekee sosiaalityöntekijä. Työssä käyvät asiakkaat ja päätoimiset opiskelijat tilaavat jokapäiväiseen elämään liittyvät asiointi- ja virkistysmatkan keskitetystä tilausnumerosta, ellei heillä ole toimintakykyynsä liittyvää muuta perusteltua ja hyväksyttävää syytä kokonaan poiketa keskitetystä matkojen tilaamisesta.

A on perustellut tarvettaan vakiotaksin käyttöön turvallisuudellaan ja kuljetuspalvelun käytössä ilmenneillä käytännön ongelmilla. A:n sokeus aiheuttaa hänelle vaikeuksia kuljetuspalvelun käyttämisessä. Asiassa ei ole kuitenkaan ilmennyt, ettei A pystyisi esittämistään syistä huolimatta käyttämään kuljetuspalveluja Vantaan kaupungin järjestämällä tavalla ja ilman oikeutta vakiokuljettajaan. Vastaselityksessä mainituilla taksin tilaamisesta aiheutuvilla kuluilla ei ole oikeudellista merkitystä harkittaessa oikeutta vakiotaksin käyttöön. A:lle on myönnetty palvelulisä; taksin kuljettaja on velvollinen maksua vastaan avustamaan häntä ennen matkaa ja/tai matkan jälkeen. Jaoston päätöstä ei siten muuteta.

### **Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa**

A on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja hänelle myönnetään oikeus käyttää vakiotaksia tarvittaessa.

A on uudistanut aiemmin esittämänsä ja esittänyt lisäksi vaatimustensa perusteeksi seuraavaa:

A:lla on toistuvasti viikoittain liikkumista estäviä ja siten kokonaistointakykyä heikentäviä vaikeuksia kuljetuspalvelun käyttämisessä. A on joutunut turvautumaan joko sukulaisten järjestämiin kuljetuksiin tai jättämään menemättä paikkoihin, joihin hän on suunnitellut menevänsä. Valituskirjelmän liitteenä olevasta selvityksestä ilmenee, että A:lta jää käyttämättä keskimäärin 4–5 kuljetuspalvelumatkaa kuukausittain.

Palvelulisä ei ole ratkaissut kuljetuspalvelun järjestämistavasta aiheutuva ongelmia. Kuljettaja ei tunne A:n tilannetta, ei osaa avustaa A:ta tämän tarvitsemalla tavalla tai ei ymmärrä kieltä, jolla A selittää avuntarvettaan. Sokeana henkilönä A ei pysty kommunikoimaan elekielellä eikä tukemaan nonverbaalisin keinoin viestintäänsä. Nämä puutteet kuljetuspalvelun järjestämisessä ovat seikkoja, jotka estävät sokealle henkilölle tärkeän ympäristön hallinnan. Hallinta perustuu ympäristöön liittyviin mieli- tai muistikuviin, usein myös toisen henkilön antamaan sanalliseen kuvaukseen. Nykyinen järjestämistapa kuormittaa kohtuuttomasti liikkumista, joka vaatii A:lta muutenkin voimavaroja ja keskittymistä.

A joutuu joka kerta jännittämään lähtöä kodin ulkopuolelle, koska hän ei voi olla varma, selviytyykö hän kulloisenkin kuljettajan avulla. Myöntämällä A:lle oikeus vakiotaksin käyttöön turvataisiin hänelle mahdollisuus lakisääteisen oikeutensa täysimääräiseen käyttöön ja vähennettäisiin huomattavasti A:n liikkumiseen liittyvää kuormitusta ilman kaupungille aiheutuvia lisäkustannuksia.

*Vantaan vammaispalveluiden johtava sosiaalityöntekijä* on antanut selityksen. Kunnalla on oikeus päättää menettelystä vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun järjestämiseksi. Järjestämiskäytäntö ei saa kuitenkaan vaikuttaa siten, ettei vammaisen henkilö pysty käyttämään hänelle myönnettyjä kuljetuspalveluja.

Vantaan vammaispalveluohjeen mukaan päätoimiset opiskelijat, työssä käyvät ja invataksin käyttäjät ovat oikeutettuja vakiotaksin käyttöön. Lisäksi viranhaltija voi myöntää luvan vakiotaksin käyttämiseen yksilöllisen harkinnan perusteella, mikäli hakija ei pysty käyttämään keskitetyn tilausjärjestelmän kautta tilattavaa kuljetuspalvelua. Mikään sairaus tai vamma itsessään ei kuitenkaan anna tai epää oikeutta vakiotaksin käyttämiseen, vaan ratkaisevia ovat ne yksilölliset vaikutukset, joita kyseinen vamma tai sairaus hakijalle aiheuttaa.

Sokeus ei aseta muutoksenhakijaa asemaan, jossa taksinkuljettajan olisi tunnettava hänet henkilökohtaisesti. Sokeus ei myöskään estä häntä ilmaisemasta kuljetukseen liittyviä toiveitaan ja sitä, minne hän on matkalla. Hakija voi taksia tilatessaan kertoa sokeudestaan johtuvasta tarpeesta saada suomea vaikeuksitta puhuva taksinkuljettaja, jolloin väärinkäsityksiä oikeasta osoitteesta ei synny kielivaikeuksien takia.

Koska hakijalle on myönnetty kuljetuspalvelun käyttämiseen palvelulisä, hän on oikeutettu saamaan kaikilta keskitetyn järjestelmän kautta tilatuilta taksinkuljettajilta tavanomaista enemmän palvelua. Palvelulisan perusteella taksinkuljettajalla on velvollisuus muun muassa avustaa hakija tarvittaessa sisältä taksiin ja taksista takaisin sisätiloihin, mikä lisää liikumisen turvallisuutta.

*A* on antanut vastaselityksen.

### **Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu**

Korkein hallinto-oikeus hylkää valituksen. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

#### *Perustelut*

Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Anne E. Niemi

Alice Guimaraes-Purokoski

Tuomas Lehtonen

Outi Suviranta

Janne Aer (t)

Asian esittelijä,  
oikeussihteeri Henna Rintala

**Jakelu**

Päätös

A, maksutta

Jäljennös

Helsingin hallinto-oikeus

Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto